

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1981 m.

balandžio

4 d.

Sešadienis

Nr. 40 (4233)

■■■■■■

Kaina 2 káp.

Eina nuo 1948 m.

Dėl lenininės šeštadieninės talkos organizavimo rajone

LKP Anykščių rajono komitetas savo biuro posėdyje apsvaistęs klausimą „Dėl lenininės šeštadieninės talkos organizavimo Anykščių rajone“ ir pritardamas mūsų šalies bei Anykščių rajono darbo žmonių kolektyvų patriotinei iniciatyvai, šiuo klausimu priėmė nutarimą. Jame numatoma šių metų balandžio 18 dieną visuose rajono darbo žmonių kolektyvuose — įmonėse, įstaigose, organizacijose, kolūkiuose, tarybinuose ūkiuose, o taip pat Anykščių, Kavarsko ir Troškūnų miestuose surengti lenininę šeštadieninę talką. Šiai talkai organizuoti iš 13 žmonių yra sudarytas rajoninis štabas.

LKP rajono komiteto biuras savo nutarime rekomendavo pirminėms partinėms organizacijoms sudaryti taip pat štabus savo kolektyvuose, o Kavarsko ir Troškūnų miestų vykdymiesiems komitetams — šių miestų štabus lenininę šeštadieninę talką organizuoti pagal gyvenamąją vietą.

Įmoniu, įstaigų, organizacijų vadovams, partinėms, komjaunimo ir kitoms visuomeninėms organizacijoms iškeltas uždavinys — mobilizuoti darbo kolektyvus tam,

kad būtų kuo efektyviau panaudojami vidiniai rezervai ir talkos dieną racionaliai būtų naudojamos sutauptos žaliavos, medžiagos, kuras, energetiniai ištekliai.

Kolūkių, tarybinių ūkių ir kitų valstybinių ūkių vadovai, pirminių partinių ir komjaunimo organizacijų sekretoriai įpareigoti komunistinės šeštadieninės talkos dieną organizuoti pavasario laukų darbus, o taip pat nukreipti nuo šių darbų laisvesnius žmones gamybinių sektorių teritorijų, privažiavimo kelių ir aplinkos tvarkymui.

Ruošiantis komunistinei šeštadieninei talkai, rekomenduota partinėms ir komjaunimo organizacijoms aktyviau išvystyti darbo kolektyvuose politinį-masinį darbą, plačiau propaguoti TSKP XXVI suvažiavimo nutarimus, pirmiaujančių kolektyvų patvirtintą, gražias darbo tradicijas ir iniciatyvas, organizuoti susitikimus su darbo veteranais, komunistinio darbo spartuoliais, visokeriopai skatinti darbo žmones pirmuosius vienuoliktąjį penkmečio metus paversti spartuoliško darbo metais, siekiant pirma laiko įvykdyti gamybos planus ir prisilimus socialistinius įsipareigojimus.

Į penkmečio fondą — darbo užmokesčio dalį

„Balandžio 18-ąją — visi į lenininę talką!“ — kviečia žmones šūkis prie Elmininkų bandymų stoties administracinio pastato. Šios stoties ir eksperimentinio ūkio kolektyvas iš anksto pradėjo ruošti darbo šventei.

Talkos darbų užmojai buvo aptarti šio ūkio partinio komiteto posėdyje. Patvirtintas talkos štabas, kuriam vadovaus eksperimentinio ūkio direktoriaus pavaduotojas Vytautas Pavilanskas.

Talkos dieną numatoma nukreipti mechanizatorius į dirvų kultivavimą ir tręšimo darbus, o jei bus paruoštos sėjos dirvos — jose įterps ir grūdus. Kiti darbininkai triūs beicavimo aikštelėje, perims sandėlyje bulves. Į talką laukininkams išeis kontoros darbuotojai, kurie

rinks nuo dirvų akmenis. Įprastas darbo ritmas bus talkos dieną gyvulininkystės fermose. Į visus gamybos barus tą dieną pasirys išieiti 430 elmininkiečių ir atlikti darbu už 850 rublių. Darbo užmokesčio, gauto talkos dieną, nemažą dalį jie pasirys įnešti į XI penkmečio fondą.

Okio pensininkai ir namų šeimininkės talkos dieną tvarkys savo sodybų aplinką. O gamybinių pastatų aplinkos tvarkymui ūkyje numatyta surengti dar ne vieną talką — iki balandžio 18-osios ir po šios datos — atsižvelgiant į orų sąlygas. Lenininę talkos dieną elmininkiečiai pasirys sutikti, papuošę ūkį naujais plakatais, štendais, atnaujinę visą lauko vaizdinę agitaciją.

D. Bartkus

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Už laimėjimus, pasiektus vykdant dešimtojo penkmečio uždavius ir prisilimus socialistinius įsipareigojimus, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas įsaku dėl TSRS lengvosios pramonės ministerijos, susivienijimų, įmonių ir organizacijų darbininkų, inžinerijos-technikos darbuotojų ir tarnautojų apdovanojimo TSRS ordinais ir medaliais APDOVANOJO:

Anykščių rajonas

MEDALIŲ „UZ PASIŽYMEJIMĄ DARBE“

Pakštelę Mariją — „Spartako“ vėlimo fabriko darbininkę.

TSKP Centro Komitetas, TSRS Ministrų Taryba, VPSCT ir VLKJS CK priėmė nutarimą apie sąjunginį socialistinį lenktyniavimą dėl vienuoliktąjį penkmečio uždavinių sėkmingo įvykdymo ir viršijimo.

Nutarime pažymima, kad komunistai, darbininkai, kolūkiečiai, inteligentija, visa tarybinė liaudis su didžiuliu entuziazmu ir patriotiniu pakilimu sutiko TSKP CK Generalinio Sekretoriaus draugo L. Brežnevo pranešimą partijos XXVI suvažiavime, suvažiavimo nutarimus, pagrindines TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptis 1981—1985 metams ir laikotarpiui iki 1990 metų.

Atsiliepiant į partijos raginimą spartuoliškai ir iniciatyviai dirbti naujame penkmetyje. Tėvynės labui, darbo kolektyvuose plačiai vystomas socialistinis lenktyniavimas dėl darbo efektyvumo didinimo ir kokybės gerinimo, mokslinės-techninės pažangos spartinimo.

Partiniai, tarybiniai, profsąjungų, komjaunimo ir ūkiniai organai, naudodami didelį masių gamybinių ir poli-

tinį pakilimą, turi užtikrinti, kad socialistiniame lenktyniavime aktyviai dalyvautų visi darbininkai, kolūkiečiai, inžinerijos ir technikos darbuotojai, specialistai ir tarnautojai, brigadų, gamybos barų, grandžių, skyrių ir fermų, įmonių, susivienijimų, tarybinių ūkių, kolūkių, organizacijų ir įstaigų kolektyvai, miestų, rajonų, sričių, kraštų ir respublikų darbo žmonės.

Lenktyniavimo devizas turi būti toks: „Dirbti efektyviai ir kokybiškai“. Tai reiškia tausti visuomenės turtą, sumaniai ir efektyviai naudoti visus turimus išteklius, visą gamybinių potencialą, siekti kuo geriausių rezultatų su mažiausiomis sąnaudomis. Sutelkti lenktyniaujančiųjų pastangas, kad būtų sparčiau didinamas darbo našumas, gerinama produkcijos kokybė, taupomos žaliavos, medžiagos, kuras ir elektros energija, geriau naudojami pagrindiniai fondai, kad būtų besąlygiškai įvykdomi produkcijos tiekimo nustatyti laiku ir nustatyta nomenklatūra planai.

Nutarime nurodoma, kad partinės, profsąjungų ir kom-

jaunimo organizacijos, ūkiniai vadovai turi skirti ypatingą dėmesį lenktyniavimo plėtojimui brigadose, gamybos baruose, skyriuose, fermose. Padidinti šių kolektyvų vaidmenį kovoje už gamybos efektyvumo didinimą ir darbo kokybės gerinimą, kad būtų parengti pasitiktinai planai, diegiamos techniniai pagrįstos darbo formos, brigadinė ūkiskaita, asmeninės taupymo ir kokybės sąskaitos, kad nustatytos apimtys darbas būtų atliekamas su mažesniu personalu.

Numatyta tobulinti lenktyniavimo dalyvių materialinio ir moralinio skatinimo sistemą. Siūloma geriau naudoti materialinio skatinimo fondo ir darbo užmokesčio fondo lėšas darbuotojams premijuoti atsižvelgiant į socialistinio lenktyniavimo rezultatus. Užtikrinti operatyvų lenktyniavimo rezultatų susumavimą.

Nustatytos papildomos materialinio ir moralinio skatinimo priemonės socialistinio lenktyniavimo nugalėtojams.

Išsteigtas TSKP CK, TSRS Ministrų Tarybos, VPSCT ir VLKJS CK atminimo ženklas „Už didelį darbo efektyvumą ir jo gerą kokybę vienuoliktąjį penkmetį“. Jmoniu, susivienijimų, statybių, kolūkių, tarybinių ūkių, mokslo tvtimo ir kitų organizacijų bei įstaigų, aukštųjų mokyklų kolektyvams apdovanoti. Atminimo ženklu bus apdovanoti kolektyvai, kurie pasiekė gerą darbo kokybę ir geriausius vienuoliktąjį penkmečio plano uždavinių įvykdymo rodiklius

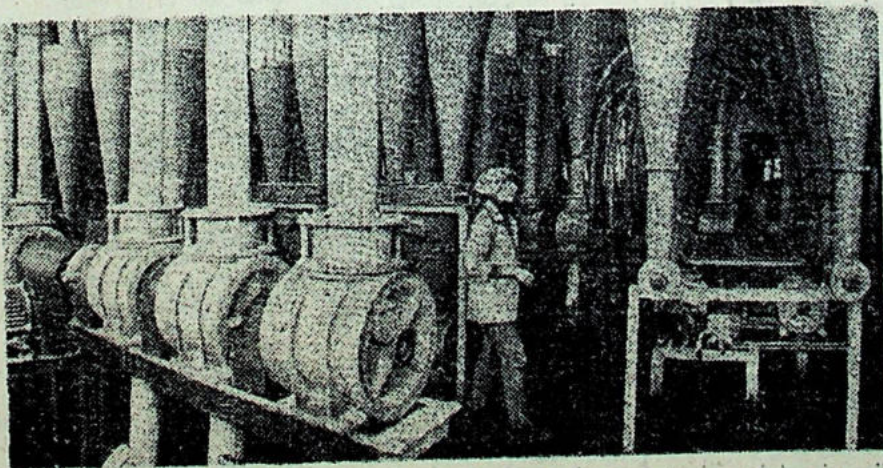
Soclenktyniavimo nugalėtojai ekonomikos srityje

LKP Anykščių rajono komitetas, rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomasis komitetas, Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komitetas ir LLKJS rajono komitetas apsvaistę klausimą „Dėl 1980 metų socialistinio lenktyniavimo rezultatų ekonomikos srityje rajono ūkiuose“. Šiuo klausimu priimtame nutarime pažymėta, jog daugiausia produkcijos, skaičiuojant vienam hektarui žemės ūkio naudmenų, pernai pagaminata „Gintaro“, „Lenino keliu“, „Svyturio“ ir Svėdasų kolūkiuose. Palyginti aukštą rentabilumo lygį praeitais metais išlaikė „Svyturio“, „Lenino keliu“ ir Svėdasų kolūkiai, kuriuose rentabilumas siekė nuo 34,6 iki 48,2 proc. Šiuose ūkiuose, skaičiuojant vienam hektarui žemės ūkio naudmenų, buvo gauta daugiausia ir grynųjų pajamų.

LKP Anykščių rajono komiteto, rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomojo komiteto, Žemės ūkio darbuotojų profsąjungos rajono komiteto ir LLKJS rajono komiteto nutarimu socialistinio lenktyniavimo nugalėtojais ekonomikos srityje pripažinti šie ūkiai: pirmoje ekonominėje grupėje — „Lenino keliu“ kolūkis, antroje ekonominėje grupėje — „Pirmyn į komunizmą“ kolūkis ir trečioje ekonominėje grupėje — Svėdasų kolūkis. Šiems kolūkiams paskirtos pereinamosios raudonosios vėliavos ir piniginės premijos.

Antrosios vietos atitinkamose ekonominėse grupėse pripažintos „Svyturio“, Kurklių ir „Gimtiosios žemės“ kolūkiams, o trečiosios vietos — „Gintaro“, Andrioniškio ir „Nevėžio“ kolūkiams.

„K. d.“ inf.

Sėkmingai praėjusiame penkmetyje padirbėjo Šiaulių antrojo grūdų produktų kombinato kolektyvas. Virš plano pagaminata produkcijos už 9,3 milijono rublių. Visas produkcijos prieaugis gautas didinant darbo našumą.

Už gerus pasiekimus kombinato kolektyvas apdovanotas TSKP CK, TSRS Ministrų Tarybos, VPSCT ir VLKJS CK pereinamąja raudonąja vėliava, įrašant į sąjunginę garbės lentą TSRS LOP parodoje.

NUOTRAUKIOJE: miltų iškrovimo linijoje sumontuoti nauji įrenginiai.

A. Dilio nuotr. (ELTA)

2 tema TSKP ekonominė politika išsivysčiusio socializmo sąlygomis

Užsėlimuose, skirtuose šiai temai, būtina aptarti du klausimus:

1. TSRS ekonominio vystymo aštuntame dešimtmetyje ir dešimtojo penkmečio metais pagrindinės kryptys.
2. Aktualios devintojo dešimtmečio ir vienuoliktojo penkmečio liaudies ūkio problemos.

Be pagrindinio suvažiavimo dokumento — TSKP CK Ataskaitinio pranešimo, kurį padarė drg. L. Brežnevas, ruošiantis užsėlimams, rekomenduojama plačiai panaudoti suvažiavimo patvirtintą Pagrindines TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptis 1981—1985 metams ir laikotarpį iki 1990 metų, TSRS Ministrų Tarybos pirmininko drg. N. Tichonovo pranešimą ir suvažiavimo delegatų kalbas.

I. Pradedant aiškinti pirmąjį temos klausimą tikslinga atkreipti klausytojų dėmesį į tai, kad partinis, politinis požiūris į ekonomiką visada remiasi reikalavimu — viskas žmogui, jo gerovei. Vado-

vaudamas šiuo principu partija aštuntojo dešimtmečio metais nuosekliai vykdė XXIV ir XXV suvažiavimų paruoštą kursą — labiau nukreipti šalies liaudies ūkį spresti uždaviniams, susijusiems su liaudies gerbūvio kėlimu, ryžtingai pereiti prie intensyvaus ekonomikos kėlimo. Gyvenimas patvirtino partijos ekonominės strategijos teisingumą. Šalis žengė žymų žingsnį pirmyn visomis komunizmo materialinės techninės bazės kūrimo kryptimis. Tai vaizdžiai rodo pagrindiniai TSRS ekonominės ir socialinės raidos aštuntojo dešimtmečio rodikliai, pateikti TSKP CK Ataskaitiniame pranešime partijos XXVI suvažiavimui.

Praėjusio dešimtmečio laimėjimus daugiausia lėmė dešimtojo penkmečio rezultatai. Kalbant apie konkrečius šalies vystymo per praėjusius penkerius metus rezultatus, pirmiausia reikia pažymėti kokybiškai naują gamybių jėgų vystymo lygį, aukštą absoliutų gamybos prieaugį. Socialinę-ekonomi-

nę dešimtojo penkmečio rezultatus prasmę TSKP CK mato tame, kad ekonomikos kėlimo pagrindą toliau tobulėjo visa visuomeninių santykių sistema, mūsų socialistinis gyvenimo būdas.

Reikėtų smulkiau panagrinėti partijos numatytus liaudies gyvenimo materialinio ir kultūrinio lygio kėlimo programas įvykdymo rezultatus. Tikslinga pateikti duomenis apie gyventojų realiųjų pajamų, išmokėjimų ir lengvatų iš visuomeninių vartojimo fondų didėjimą, apie platų gyvenamųjų namų statybos apimtį, pasiekimus liaudies švietimo ir sveikatos apsaugos srityse. Medžiagos apie tai, kaip 1980 metais įvykdytas TSRS ir Lietuvos TSR valstybinis ekonominio ir socialinio vystymo planas, galima rasti TSRS Centrinės statistikos valdybos ir Lietuvos TSR CSV pranešimuose (Zr. „Tiesa“, 1981 m. sausio 24, 27 d. d.).

Nagrinėjant tuos rezultatus, svarbu neapsiriboti bendrais visos šalies ir respublikos rodikliais. Reikalinga pateikti duomenis ir apie miestą, rajoną ar savo kolektyvo vystymą aštuntajame dešimtmetyje ir devinto penkmečio metais. Tam svarbu panaudoti vidinius ir šaukinius statistinius duomenis, suvažiavimo delegatų kalbų medžiagą, o taip pat laikraščių straipsnius apie partinius-ataskaitinius susirinkimus ir konferencijas. Galima pavesiti kam nors iš klausytojų parinkti ir susisteminti faktus apie savo regiono, rajono, įmonių ir susivienijimų, kolūkių ir tarybinių ūkių socialinį-ekonominį vystymą. Tai padės konkrečiau ir įtikinamiau parodyti mūsų Tėvynės laimėjimus, pasiekimus vadovaujant lenininei Komunistų partijai.

Pašnekesio šiuo klausimu pabaigoje būtina ypatingai pabrėžti, kad šalies ekono-

minė galia užtikrina tolesnę pažangą komunizmo kūrimo keliu. Tuo pat metu reikia priminti, kad TSKP CK Ataskaitiniame pranešime, suvažiavimo delegatų, didžiai vertindami iš tiesų istorinius tarybinės liaudies pasiekimus, atvirai ir principingai kalbėjo apie pasitaikančius sunkumus, trūkumus, neišspręstas problemas. Ypačingai buvo kritikuojama inercijos jėga, tradicijos ir įpročiai, susiformavę tuo laikotarpiu, kai pirmiausia rūpėjo ne tiek kokybinė, kiek kiekybinė darbo pusė.

Tuo požiūriu užsėlimo metu tikslinga išanalizuoti savo kolektyvo darbą dešimtajame penkmytyje. Ar viską pavyko padaryti, kas buvo numatyta planuose? Ar visi rezervai buvo panaudoti?

II. Antroji temos dalis apima daugelį svarbių liaudies ūkio problemų. Ryšium su tuo, kas nagrinėjant rekomenduojama išskirti sekančius klausimus: 1) devintojo dešimtmečio ypatumai ir svarbiausias vienuoliktojo penkmečio uždavinys; 2) labiau efektyviau išnaudoti šalies gamybinės potencialas; 3) išvesti visas liaudies ūkio šakas į priešakines mokslo ir technikos linijas; 4) pagrindinės liaudies gerovės kėlimo kryptys; 5) ekonomikos valdymo metodų tobulinimas.

Pradedamas aiškinti šias problemas propagandistas turi pabrėžti, kad XXVI suvažiavimo dokumentuose buvo toliau išvystyta ir konkretizuota partijos ekonominė strategija ir taktika, pritaikyta devintojo dešimtmečio ir vienuoliktojo penkmečio sąlygoms. Reikalinga pažymėti prieš suvažiavimą vykusio TSKP CK projekto partijos XXVI suvažiavimui svarstymo reikšmę. Svarstant šį dokumentą, įkūnijantį moksliškai pagrįstą šalies ekonominio ir socialinio vystymo programą artimiaus-

siems metams, dalyvavo daugiau kaip 121 milijonas žmonių. Svarstymas tapo tarybinės santvarkos tikrojo demokratizmo išraiška. Reikia priminti ir apie savo kolektyvo narių, mokyklos ar seminaro klausytojų dalyvavimą svarstant ir studijuojant šį programinį dokumentą.

Toliau tikslinga apibūdinti prasidėjusio dešimtmečio ypatumus, nusakytus TSKP CK Ataskaitiniame pranešime. Svarbu pažymėti, kad didėjant ekonominiam ir moksliniam-techniniam mūsų valstybės potencialui, gausėjant paruoštų, atsidavusių darbui kadrai, iš vienos pusės didėja jos galimybės, iš kitos — auga liaudies ūkio poreikiai ir tarybinių žmonių paklausa. Taip pat reikalinga parodyti veiksnius, dėl kurių komplikuoja mūsų ekonomikos raidą: mažėjančią darbo resursų prieaugį, didėjančią kaštų lygį su ryšiu ir šiaurės rajonų įsisavinimu, senų įmonių rekonstrukcijos ir techninio perginklavimo, transporto ir ryšių vystymo problemas. Į visa tai partija ir vyriausybė atsivėlgė numatydamą naujo penkmečio uždavinius sąsąjose su dešimtmečio perspektyva. Ypatingai reikia pabrėžti partijos ekonominės strategijos perimamumą, kurį nustatė ekonomikos augimo tikslus ir pagrindinius kelius jiems pasiekti, išaiškinti klausytojams naujojo dešimtmečio uždavinius ir pagrindinį vienuoliktojo penkmečio uždavinį. Patariam remtis drg. L. Brežnevo ir N. Tichonovo pranešimais TSKP XXVI suvažiavime, o kalbant apie mūsų respubliką — drg. drg. P. Griškevičiaus ir R. Songailos pranešimais LKP XVIII suvažiavime.

Klausytojų dėmesį reikia sukaupti į pagrindinius materialinės gamybos šakų, pirmiausia į sunkiosios industrijos, ypač į jos kuro ir ener-

getinių resursų vystymo klausimus. Svarbu pabrėžti reikšmę tokių partijos išskirtų uždavinių, kaip kuro-energetinio balanso struktūros gerinimas, spartus Sibiro dujų gavybos didinimas, taupėjimo, visapusiška jėgų koncentracija spartesniai statybių užbaigimui ir įmonių paleidimui, transporto problemų sprendimas.

Konkrečiai medžiaga ir skalčiai, apibūdinantys tų liaudies ūkio šakų vystymo kryptis ir numatytas aukštumas yra Pagrindinėse TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptyse 1981—1985 metams ir laikotarpį iki 1990 metų. Ypač detaliau reikia aptarti perspektyvas ir uždavinius tos šakos, kurioje dirba klausytojai. Tuo klausimu galima išklausti specialistų paruoštus klausytojų pasisakymus arba referatus.

Ypatingai svarbu pažymėti, kad greta su specifinėmis problemomis ir uždaviniais, iškilusiais prieš kiekvieną šaką, yra problemų, apimančių visas liaudies ūkio sferas. Svarbiausia iš jų, kaip pabrėžė drg. L. Brežnevas, — baigti perėjimą į intensyvią vystymosi kelią. TSKP CK Ataskaitiniame pranešime duota apibendrinanti gamybos efektyvumo didinimo esmės ir reikšmės charakteristika, nurodyta, kad to uždavinio sprendimui turi būti pajungti planavimas, mokslinė-techninė ir struktūrinė politika. Iš čia kyla vienas svarbiausių propagandistų uždavinių — nukreipti visus klausytojus aktyviai kovai už ekonomikos intensyvumą, jos efektyvumo didinimą. Konkrečiai to darbo kryptys turi būti išdėstytos nagrinėjant sekančią klausimą.

(Pabaiga sekančiame numerioje)

Svarbios socialinės priemonės

TSKP Centro Komitetas ir TSRS Ministrų Taryba priėmė nutarimus „Dėl priemonių valstybės pagalbai didinti šeimoms, turinčioms vaikų“ ir „Dėl priemonių gyventojų socialiniam aprūpinimui toliau gerinti“.

Tarp kitų priemonių valstybės pagalbai didinti šeimoms, turinčioms vaikų, numatoma nuo 1981 metų lapasnišką pagal šalies rajonus įvesti dirbančioms motinoms iš dalies apmokamas atostogas kūdikiui prižiūrėti, kol jam sukaks vieneri metai. Šios atostogos bus apmokamos po 50 rublių per mėnesį Tolimųjų Rytų, Sibiro rajonuose ir šiauriniuose šalies rajonuose ir po 35 rublių per mėnesį kituose rajonuose. Įvedant minėtas atostogas, kartu suteikiama dirbančioms moterims teisė gauti papildomas neapmokamas atostogas vaikui prižiūrėti, kol jam sukaks pusantros metų, o ateityje — kol sukaks dveji metai, išlaikant nenutrūkstamą darbo stažą ir darbo pagal specialybę stažą.

Nutarime numatytos ir kitos priemonės, kad moterims būtų sudarytos palankesnės sąlygos dirbti visuomeninėje gamyboje ir kartu auklėti vaikus, priemonės šeimų, kurių turi vaikų, materialiniam aprūpinimui pagerinti. Nuo 1981 metų valstybinės pašalpos vienišoms motinoms padidinamos iki 20 rublių per mėnesį kiekvienam vaikui, mokant juos, kol vaikui sukaks 16 metų (vaikams, kurie mokosi ir negauna stipendijos — 18 metų); įvedamos papildomos lengvatos, skiriamos senatvės pensijai moterims, išauginusioms penkis arba daugiau vaikų ir turinčioms nepilną darbo stažą.

Numatytos kai kurios priemonės, kurios turi vaikų, ir jaunavedžiams daugiau pri-

vilegijų gaunant valstybinį gyvenamąjį plotą.

Nutarime nustatyti uždaviniai žymiai pagerinti prekybos, visuomeninio maitinimo, buitinio aptarnavimo įmonių darbą, siekiant palengvinti darbą namuose ir sutrumpinti laiką, skiriamą namų ūkiui tvarkyti.

Siekiant gerinti socialinio aprūpinimo sistemą, numatoma 1981 metais iki 50 rublių per mėnesį padidinti minimalų darbininkų ir tarnautojų senatvės pensijos dydį, taip pat padidinti minimalius invalidumo ir maitintojo netekimo pensijų dydžius. Pirmas Sąjunginės kolūkių tarybos pasiūlymas vienuoliktajame penkmytyje padidinti minimalų kolūkių narių senatvės pensijų dydį iki 40 rublių per mėnesį ir kartu padidinti minimalius invalidumo ir maitintojo netekimo pensijų dydžius.

Ši penkmetį bus didinamos anksčiau paskirtos pensijos pensininkams — buvusiems darbininkams ir tarnautojams, išėjusiems į pensiją daugiau kaip prieš dešimt metų, siekiant priartinti jų pensijas prie pensijų, skiriamų dabar analogiškos kvalifikacijos darbuotojams, lygio. Pirmiausia šios priemonės bus įgyvendintos pensininkams, gaunantiems mažiau kaip 60 rublių pensiją per mėnesį.

Ši penkmetį numatyta įgyvendinti priemonės Didžiojo Tėvynės karo dalyvių gyvenimo sąlygoms toliau gerinti. Numatoma visokeriopai plėsti namų-internatų seniams žmonėms ir invalidams tinklą, užtikrinti, kad jie būtų geriau įrengti ir kiltų socialinio-buitinio aptarnavimo lygis. Nurodytos taip pat priemonės, kurios įgalins išplėsti pensininkų dalyvavimo visuomeninėje gamyboje galimybes, įskaitant jų darbą nepilnos darbo dienos sąlygomis ir namie.

Liaudies deputatų taryboms siūloma daugiau dėmesio skirti karo ir darbo veteranų, nedarbingų piliečių poreikiams ir reikalams, griežtai kontroliuoti, kad besąlygiškai būtų suteikiamos lengvatos ir pirmenybės, numatytos pagal įstatymus.

(TASS-ELTA)

Tinkamai pasiruoškime pavasario lauko darbams ir juos organizuotai atlikime

LKP Anykščių rajono komitetas ir Anykščių rajono Liaudies deputatų tarybos vykdomasis komitetas priėmė nutarimą „Dėl papildomų priemonių pasiruošimui 1981 metų pavasario lauko darbams ir jiems atlikti“.

Siame nutarime įpareigojami rajono Žemės ūkio valdyba, kolūkių, tarybinių ir kitų valstybinių ūkių vadovai bei specialistai, šiu ūkių pirminės partinės ir kitos visuomeninės organizacijos kuo efektyviau panaudoti visas galimybes, kad kuo organizuočiau ir kruopščiau būtų pasiruošta rajono ūkiuose pavasario sėjos darbams. Siekiant pagerinti grūdinių kultūrų sėklos kondiciją, būtina užtikrinti papildomą sėklų valymą ir vėdinimą. Ypatingą dėmesį reikia skirti grūdinių ankštinių ir daugiamečių žolių sėklos kokybės gerinimui, taip pat naujų rajonui ir perspektyvių žemės ūkio kultūrų veislių sėklos panaudojimui. Esant atskiruose ūkiuose bulvių sėklos stokai, kaip nurodyta nutarime, tikslinga organizuoti bulvių sėklos įsigijimą iš kitų rajono ūkių bei jų supirkimą iš gyventojų, kad būtų sėkmingai įvykdyti bulvių sodinimo planai kiekviename ūkve.

Nutarime iškeltas svarbus uždavinys — kiekviename rajono ūkyje efektyviai panaudoti laukų tręšimui organines ir mineralines trąšas, chemines augalų apsaugos priemones, ypač tinkamai išnaudoti grūdinių ir kitų kultūrų derlingumui didinti drėkinamą ir nusausintą žemių plotus.

Iki šių metų balandžio 5 dienos, kaip pažymėta nutarime, būtina užbaigti visuose rajono ūkiuose traktorių, žemės dirbimo, sėjos, tręšimo mašinų ir kito reikalingo pavasario darbuose inventoriaus remontą. Visiems energogalingiems traktoriams reikia sukomplektuoti plačiabarius agregatus, pasiekti, kad minėtais traktoriais sėjos metu būtų dirbama dviem pamalomis. Taip pat būtina paspartinti pašarų ruošimo, javų nuėmimo mašinų ir kitos darliaus doravimo technikos komplektavimo ir remonto darbus, laiku pristatyti iš ūkių į keitimo punktus reikalingus remonto mašinų mazgus ir agregatus.

Žemės ūkio valdyba, ir Valstybinio gamybinio techninio žemės ūkio aprūpinimo komiteto rajono gamybiniam susivienijimui pavesta nustatyti ūkius, kuriuose žemės auginamos žemės ūkio kultūros, pritaikius industr-

ne technologiją ir atsivėlgiant į tai šioms ūkiams pagal tikslingą paskirtį išskirti reikiamą techniką, labai gerąs kokybes sėklas, mineralines trąšas, herbicidus ir kitas materialines-technines priemones. Žemės ūkio valdyba, rajono gamybinis susivienijimas, kolūkių, tarybinių ūkių vadovai įpareigoti iki pavasario sėjos pradžios sudaryti kiekviename ūkyje reikiamas naftos produktų atsargas ir įgyvendinti priemones, užtikrinančias gerą naftos produktų saugojimą, ju tinkamą normavimą, apskaitą ir taupų naudojimą.

Rajono kolūkių valdybos, tarybinių ūkių administracijos, ūkių pirminės partinės organizacijos įpareigotos kuo geriau sukomplektuoti traktorininkų, vairuotojų ir kitų mechanizatorių kadrus pavasario lauko darbams organizuoti atlikti, o tuose ūkiuose, kuriuose trūksta mechanizatorių, išimties būdu leista pasitelkti traktorininkus-mašinistus iš pramonės, transporto ir kitų įmonių, įstaigų ir organizacijų.

Nutarime įpareigojamas Valstybinio gamybinio techninio žemės ūkio aprūpinimo komiteto Anykščių rajoninis gamybinis susivienijimas 1981 metų pavasario lauko darbų laikotarpiui sa-

vo sandėliuose sukaupti pakankamą greitai gendancijų žemės ūkio technikos mazgų, agregatų ir detalių kiekį, užtikrinti šiuose sandėliuose prailgintą darbuotojų budėjimą darbo dienomis ir budėjimą išieginėmis dienomis. Būtina pagerinti energogalingų traktorių techninį aptarnavimą, organizuoti ūkiuose šios technikos gedimų operatyvų šalinimą. Anykščių rajono vartotojų kooperatyvų sąjungos vadovai įpareigoti 1981 metų pavasario lauko darbų metu pagerinti kaimo parduotuvių aprūpinimą pirmo būtinumų prekiomis bei maisto produktais, teikti reikiamą paramą ūkiams, organizuojant visuomeninį dirbančiųjų maitinimą.

Rajono laikraščio „Kolektyvinis darbas“ ir vietinio radijo laidų redakcijoms išskeltas uždavinys — operatyviai ir vaizdingiau informuoti darbo žmones apie pavasario darbų eigą rajono ūkiuose ir socialistinio lenktyniavimo organizavimą bei plačiau propaguoti gamybos pirmūnus ir jų darbo metodus.

Pagal priimtą nutarimą buvo sudaryti ir patvirtinti 1981 metų pavasario sėjos darbų atlikimo operatyvinis štabas ir „Derlius-81“ rajono spaudos centras.

KOLEKTYVINIS DARBAS

Atsakingas pasirodymas

Panevėžyje vyko muzikos mokyklų akordeono, liaudies instrumentų, pučiamųjų ir smuiko specialybių zoninės respublikinio dalykinio paruošimo konkurso tūras, o Vilniuje — respublikinis B. Dvariono jaunųjų pianistų konkursas. Šiuose konkursuose dalyvavo ir Anykščių vaikų muzikos mokyklos mokiniai.

Dar rugpjūčio pabaigoje mokyklos mokytojai rūpestingai kiekvienam moksleiviui sudarė individualius planus, parinko kūrinius ir, tik prasidėjus mokslo metams, užvirė darbas: moksleiviai pradėjo ruošti naujas programas artėjantiems konkursams. Jie žinojo, kad į zoninius turus bus atrinkti tik geriausiai pasiruošusieji, todėl dirbo atkakliai. O moksleivių darbo rezultatai paaiškėjo gruodžio pabaigoje, mokykloje surengtame konkurse: į zoninius turus buvo atrinkti moksleiviai, įtaigiaušiai perteikę atliktų kūrinių mintis, geriausiai įvaldę grojimo techniką. Siems moksleiviams reikėjo ypatingai daug groti, norint gerai pasirodyti zoniniuose turuose. Todėl muzika mažame namelyje nenutilo ir žiemos bei pavasario atostogų metu. Reikėjo siekti, kad techniška sunkesni taktai būtų atlikti dar tobuliau, o frazės nuskambėtų dar lygiau ir muzikaliau.

Vasario pradžioje respublikinio B. Dvariono konkurso zoniniame ture Vilniuje dalyvavo mokyklos jaunieji pianistai. VII-os klasės mokinė Aušra Karaliūtė (mokytoja D. Vaičiūnė) iškovojo teisę pasirodyti šio konkurso respublikiniame ture, kuriame dalyvavo ne tik mūsų respublikos jaunieji pianistai, bet ir kitų broliškų respublikų jaunieji atlikėjai.

Kitų specialybių dalykinio paruošimo konkurso zoninis

turas vyko Panevėžyje. Čia pasirodė mokyklos triūbos (mokytoja J. Jašmanavičiūtė), smuiko (mokytoja V. Bugenienė), klarneto (mokytoja P. Žiukas) ir akordeono (mokytoja D. Gudėnaitė) ir mokytoja A. Muliarčikas) specialybių moksleiviai.

Malonu pažymėti, kad moksleiviai labai stengėsi ir jautė didelę atsakomybę ne tik už savo, bet ir už kitų muzikos mokyklos moksleivių pasirodymą. Tvarkingai kūrinius pagrojo smuikininkės L. Pavilanskaitė ir S. Raščūtė, klarnetistas N. Magyla, triūbos klasės moksleiviai R. Kontrimavičius ir G. Kučys. O klarneto specialybės III-os klasės mokiniams G. Šiaučius (mokytoja P. Žiukas) iškovojo teisę dalyvauti respublikiniame dalykinio paruošimo konkurse, kuris vyks birželio mėnesį.

Ypatingai gerai pasirodė ir daug pagyrimo žodžių susilaukė mokyklos akordeonistai. III-os klasės moksleivė J. Semėnaitė (mokytoja A. Muliarčikas) tapo zoninio turo nugalėtoja ir pasirodys respublikiniame konkurse, o kiti konkurse dalyvavo moksleiviai S. Petraška, D. Tvardauskaitė ir S. Eivaitė pateko į geriausiųjų dešimtuką (konkurse dalyvavo 25 akordeonistai). Konkurso žiuri (jos nariu buvo ir mokytojas A. Muliarčikas) narių pasisakymuose buvo pažymėta, kad mokyklos akordeonistai nustebino nepaprastu mokinėjų įsikišimu į atliekamą kūrinių, sugebėjimu taip įtikinamai perteikti kūrinių mintį, geru instrumentu valdymu, dideliu susikaupimu. Žiuri komisijos pirmininkas, J. Svedo pedagoginės muzikos mokyklos akordeono specialybės dėstytojas P. Lukoševičius, IV-os klasės moksleivius D. Tvardauskaitę ir S. Petrašką pakvietė, baigus muzikos mokyklą, stoti į J. Svedo pedagoginės muzikos mokyklos liaudies instrumentų skyrių.

Toks atsakingas ir kartu geras pasirodymas — tai didelis įvykis moksleivių, mokytojų, o taip pat ir mokyklos gyvenime, nes tokio tipo konkursai, kaip dalykinio paruošimo konkursas, respublikoje yra rengiami labai retai. Paskutinis toks konkursas vyko 1971-aisiais metais.

Nepaprastai daug darbo, kantrybės, kruopštumo ir sumanumo, ruošiant moksleivius šiems pasirodymams, įdėjo mokytojai. Išmokyti mokinį teisingai laikyti ranką, rėšą, pirštukus, ritmiškai ir teisingai pagroti muzikinio kūrinio fantaziją — tai jau daug. Bet svarbiausia — pasitelkus fantaziją, slapta prasiskverbti į mokinio nedidelį, bet labai įdomų vidinį pasaulį ir atrasti tas stygas, kurios padėtų jam perteikti pačias sudėtingiausias muzikinių kūrinių mintis, nuotaikas, charakterį, o mokytojas būtų tik pagalbininkas, padedant tas nuotaikas išreikšti muzikiniais garsais.

Todėl mokytojas nori palinkėti dar daugiau kūrybinės energijos, o moksleiviams sėkmingo pasirodymo respublikiniame muzikos mokyklų dalykinio paruošimo konkurse.

G. Danutytė

Idomi paskaita

Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vinas“ moterų taryba suruošė susitikimą su žinoma rajono „Zinios“ draugijos lektore J. Masyte, skaitančia paskaitas ateistinė tematika. Su dideliu dėmesiu susirinkusieji išklausė J. Masytės paskaitą tema „Ideologinė kova ir religija“. Lektorė atsakė į klausytojų pateiktus klausimus.

B. Milaševičius

Prizai nelengvai iškovojami

Tik spėjai atsiliepti, grįžęs iš vieno varžybų, ir tuo jau vykę kitas — toks buvo kovo mėnuo radijo sporto entuziastams, užsiiminėjantiems radiogramų perdavimu bei priėmimu.

Po zoninių varžybų (apie jas buvo rašyta mūsų laikraestyje) praėjus savaitei, Kaune įvyko šios sporto šakos respublikos čempionatas. Prabėgo dar kelios dienos — Ukmergėje kovo 27 dieną startavo respublikos moksleivių radiogramų perdavimo bei priėmimo pirmenybės.

Siemet anykštėnai nebeįstengė suformuoti LTSR čempionatui pilnos komandos. Komandinėje įskaitoje startavo tik du vaikinai ir viena mergina, dar šeši mūsų moksleiviai rungėsi individualinėje įskaitoje.

Kaune mūsų šaliai susitiko daugiausia su tais pačiais varžovais, kaip ir Vilniaus zonos varžybose. Čempionate dalyvavo Vilniaus, Panevėžio, Anykščių komandos ir vieninteliai Kauno zonos atstovai — patys kauniečiai. Nėtenka stebėti, jog nepilna mūsų rajono komanda čempionate užėmė paskutinę — ketvirtąją — vietą.

Palyginus su zoninėmis varžybomis, Kaune žymiai geriau sekėsi vilniečiams. Jų rinktinės dalyviai Gintaras Vaidakavičius ir Remigijus Vaičius vaikinų tarpe iškovojo atitinkamai pirmąją ir antrąją vietas. Trečioji iatitėko panevėziečiai Rimui Kaulakiui, kuris prieš savaitę Vilniuje buvo aplenkęs visus varžovus ir tapęs zoninių varžybų nugalėtoju. Mūsų komandos atstovas Audrius Zuzevičius (zoninėse jis rungėsi su vyrais) čempionate vaikinų tarpe liko ketvirtas. Palyginus neblogus rezultatus iš mūsų vaikinų šešetuko dar parodė Vytas Vitkus (J. Biliūno vidurinė mokykla), užėmęs VIII vietą.

Mūsų merginoms, rajono Pionierių namų auklėtinėms, čempionate sekėsi geriau. Irena Burneikaitė čia iškovojo antrąją vietą, atsilikusi tik nuo kauniečių Marinos Jocius. Daliai Dilytei atiteko trečioji vieta, o ketvirtąjoje liko panevėziečių Vita Daunoravičiūtė.

SPORTAS

Čempionatas parodė, jog jaunimo, kultivuojančio radiogramų perdavimo bei priėmimo sporto šaką, gretos respublikoje pastaraisiais metais smarkiai ūgtelėjo.

Respublikos čempionate dalyvavo net 18 vaikinų ir daugelio jų (taip pat ir anykštėnų) rezultatai kai kuriose rungtyse prilygo pirmajam vyrų atskyriui. Išryškėjo, beje, ir sportininkų silpnosios vietos, bet intensyviomis treniruotėmis nesunku šias spragas ištaisyti. Merginų, pamėgusių radiogramų perdavimą bei priėmimą, kasmet respublikoje taip pat atsiranda vis daugiau.

Per daugelį metų pirmą kartą respublikos vaikinų

tarpe išaugo vienas talentingas radiogramų perdavėjas ir priėmėjas, įveikęs TSRS sporto meistro normą ir iškovojęs antrąją vietą respublikos vyrų tarpe. Tai vilnietis Gintaras Sakėnas, beje, vienas nuosirdžiausių anykštėnų draugų, dažnai svečiuojasis mūsų kolektyvinėje radijo stotyje UK2BBF.

Taigi, radijo sportas kasmet respublikoje tampa vis populiarenis. Stipresnieji radijų kolektyvai auga, silpnesnieji kartais pasitraukia iš varžybų arenas. Tokiomis sąlygomis ir anykštėnams tenka intensyviau trintis, apsirūpinti tobulesne aparatu, norint neatsilikti nuo geriausių respublikos kolektyvų.

Pailse nuo ankstesnių sportinių kovų, radiistai jau be didelio entuziazmo vyko į moksleivių pirmenybes. Mūsų rajonui jose atstovavo trys vienuoliktokai: Irena Burneikaitė, Dalia Dilytė ir Daiva Valmaitė. Čia jos merginų tarpe iškovojo atitinkamai pirmąją, trečiąją ir ketvirtąją vietas. Rajonų komandų tarpe anykštėnės buvo pirmosios.

D. Blinkys

DARŽOVIŲ IR VAISIŲ ŠALTINIS

„Pagrindinėse TSRS ekonominio ir socialinio vystymo kryptyse 1981–1985 metais ir laikotarpiui iki 1990 metų“ pasakyta: „Teikti visokeriopą paramą organizuojant ir plečiant darbininkų ir tarnautojų sodininkystės ir daržininkystės draugijas“. Toks dėmesys skiriamas tam, kad būtų auginama daugiau daržovių, vaisių, gerinama vaismedžių, vaiskrūmių, uogakrūmių atskirų plotų. Jie buvo sodinami tarp obelių. Kai sodas suaugo, visą sklypelį užgožė medžiai. Tarpukeliose augantiems uogakrūmiams esmė trūkti šviesos. Jie pradėjo skursti, blogai augo ir davė nekokybišką derlių. Nebuvo numatyta vietų bitėms laikyti, o taip pat vaikų žaidimo aikštelių.

Nors 1980 metų pavasarį ir buvo padarytas sodo išplanavimas ir jo projektas, bet ištaisyti klaidų, kurios buvo padarytos prieš 16 metų, neįmanoma. Už sodo kelių sutvarkymą tenka padėkoti Pranui Matulevičiui, o taip pat sodo nariams, kurie atsiliepė į prašymą padaryti paukšteliams inkilėlius, ir jų buvo nemaža padaryta ir iškelta. Paukščiai padėjo biologiškai naikinti kenkėjus. Tačiau atsirado nedrausmingų narių, kurie pūrkė sodus chemikalais žydėjimo metu ir išnaikino nemažai bičių ir vabzdžių — sodo geradarių.

Malonu prisiminti 1978 metus, kai „Voruta“ gražiai pasirodė konkurse „Kolekty-

viniai sodai-78“ ir užėmė pirmąją vietą. Zonos prizinininkais tapo Anos Grabusovos ir Vlado Sarkos sklypeliai. Šiais metais organizuojamas respublikinis konkursas „Kolektyviniai sodai-81“. Kad neprarastume ankščiau užimtą poziciją, tam turime ruoštis iš anksto, jau dabar, nuo pavasario. Laiku apgenkime visus vaismedžius, pašalinkime išdžiūvusias šakas, sutvarkykime aplinką, tarpumedžius. Kovokime su piktžolėmis, plėskime retų daržovių asortimentą, pasisėkime ramunėlių ir kitų vaistažolių.

Visose liaudies ūkio šakose gerų rezultatų pasiekiami nuosirdžiu darbu, gerai išvysčius socialistinį lenktyniavimą. Nemažą reikšmę turi ir sodininkų socialknytinavimas tarp narių ir brigadų.

Dėkingi esame šefams už paramą ruošiant sodo elektrifikacijos projektą ir ypač projekto autoriui, mūsų bendrijos nariui, Mechanizuotos kolonos viršininko pavaduotojui Povilui Mateliui, kuris dirbo visuomeniniais pagrindais.

Praeitais metais, esant nepalankiems orams, daug kas liko nepadaryta. Nuolatiniame lietus išplėvė dirvožemį, buvo gauti mažesni derliai, pradėjo pūti daržovės. Tačiau reikia atsiminti, kad tik bendromis jėgomis galima įveikti didelius darbus. Nepateisinamas atskirų bendrijų narių poelgis, kai nesuimaštant neretai išverčiamas mėšlas sode, tiesiog ant kelio, o nugenėtos vaismedžių šakos metamos kur papuola arba įvairiomis atliekomis teršama aplinka.

Sodo nariai pageidauja, kad būtų geriau aprūpinama bitininkystės ir sodininkystės reikmenimis, statybinėmis medžiagomis.

I socialknytnes 1981 metais mūsų kolektyvinio sodo nariai iškviė kolektyvinio sodo „Silelis“ narius.

P. Kazlauskas

Naudotų knygų supirkimo dekada

Vykdam TSKP XXVI suvažiavimo nurodymus toliau gerinti darbo žmonių dvasinius poreikius, didinti knygų apyvartą, jos efektyvumą darbo žmonių komunistiniame auklėjime, nuo šių metų balandžio 6 d. iki 11 d. skelbiama naudotų knygų supirkimo dekada.

Sioje dekadaje dalyvauja ne tik rajono knygynai (Anykščių, Kavarsko ir Troškūnų), bet ir savanoriškos knygos bičiulių draugijos organizacijos.

Paš mūsų skaitytojus nemažai susikaupia knygų, kurios, kartą perskaitytos, ilgai lieka nereikalingos ir padedamos kur nors palėpėse ar rūsiuose.

Tuo tarpu atsiranda nemažai žmonių, kurie dėl mažo kelių tiražų negalėjo įsigyti kaip tik šių ankščiau išleistų knygų.

Štai kodėl vis daugiau dėmesio skiriama naudotų

knygų supirkimui, bei jų pardavimui. Anykščių rajono knygynai kiekvieną dieną superka iš gyventojų naudotas grožinės literatūros knygas ir dalį techninės, žemės ūkio ir kitos specialios literatūros knygų, atsižvelgiant į jų pareikalavimą mūsų rajone.

Rajono knygynai priima išankstinius užsakymus visoms pageidaujamoms naudotoms knygoms.

Turint parduoti didesnę naudotų knygų kiekį, knygynų darbuotojai gali nuvykti į namus, įmones ir organizacijas ir vietoje atrinkti knygas.

Reikia tikėtis, kad gausios savanoriškos knygos bičiulių draugijos organizacijos prisidės prie knygynų darbuotojų paslaugų, kad naudotos knygos rastų trumpiausią kelią iki skaitytojo.

A. Cerniauskienė
Anykščių rajoninio knygyno vedėja

G. Astrausko kūrybos vakaras

Poeto-satyriko Gedimino Astrausko eilės, šmaikštūs, žmonių ydas, gyvenimo blogybes pliekiantis žodis visada susilaukia šilto klausytojų atgarsio, didelio susidomėjimo.

G. Astrausko vaikystė prabėgo Anykščių krašte, dabartiniame „Svyturio“ kolūkyje. Balandžio mėnesį 7 dieną 15 val. šio kolūkio kultūros namuose įvyks susitikimas su poeto-satyriku Gedimino Astrausku. Vakare dalyvaus aktorius Jonas Cepaitis.

P. Vytautas

Pavėnčių cukraus kombinato vairuotojas Aleksandras Stankus, pramokęs iš savo motinos, nuo jaunystės laisvalaikio pina įvairius dirbinius. Seimoje atsirado ir daugiau jo pasekėjų. Tai žmona Janina, dukterys Regina Zabielenė ir Vida Sekreckienė.

Stankų šeima dalyvavo respublikiniame pynėjų seminare Pageluvyje, neseniai suruošė savo darbų parodą. Iš pradžių ji buvo eksponuojama Šiaulių parodų rūmuose, o dabar keliauja po respubliką. Tai iš veltelių pinti grakštūs baldai, įvairūs papuošalai, rūbų priedai, apyrankės, pintinės, dėžutės, šiaudinės skrybėlės.

NUOTRAUKOJE: liaudies meistrų šeima (iš kairės į dešinę) Regina Zabielenė, Aleksandras Stankus, Janina Stankuvienė ir Vida Sekreckienė.

A. Dilio (ELTA) nuotr.

Kai neršia žuvys

Atėjo pavasaris, ledo dangas kasdien pastebimai plonėja, o meškeriojai vis dažniau žvalgosi į upę, kur, ledams išplaukus, prasidėjo pavasarinės žūklės sezonas. Bet nepamirškime ir ežerų, kur kiekvieną dieną artėja pats atsakingiausias žuvų neršto metas. Vos nutirpus pakraščiuose ledams, pradeda neršti lydekės, vandeniniai jšilus iki +10 laipsnių Celsijaus — neršia kuojos, iki +12—13 laipsnių Celsijaus — karšiai, lynai neršia esant vandens temperatūrai +17—23 laipsnių Celsijaus.

Žuvys neršia ant augalijos, smėlėto ar akmenuoto dugno, užliejamoje pievoje. Dėl vandens telkinių uždumblėjimo, nusekus vandens lygiui, ar dėl kitų priežasčių gali labai sumažėti natūralių nerštaviečių, o atskiruose vandens telkiniuose ir visai išnykti. Todėl labai svarbu dirbtiniu būdu pagerinti žuvų neršto sąlygas. Tam tikslui naudojamos plaukiojančios ir dugninės nerštavietės. Dugninės nerštavietės rengiamos seklesniuose vandens telkiniuose pakraščiuose. Į dugną sukalam 2x4 m keturkampius medinius kuoliukus. Prie jų 10—15 cm aukštyje nuo dugno

tvirtinamos vielos tinklas, perpintas kadagio šakelėmis. Tokios nerštavietės yra gana gerai apsaugotos nuo uždumblėjimo. Plaukiojančioms nerštavietėms įrengti naudojamas medinis rėmas, prie kurio kas 30—40 cm pririšamos virvės su gramzdikliais. Ant virvių kas 20—30 cm pririšami kadagių arba eglišakių pundeliai. Sios nerštavietės statomos gilesnėse vietose. Dar paprastesnis variantas yra nenaudojant medinio rėmo. Prie virvės su gramzdikliu pririšama stambi plūdė, kaladėlė arba šiaip medžio gabalas. O prie virvės tokiomis pat atstumais rikišami eglišakių arba kadagių pundeliai. Sias nerštavietes lengva pasigaminti, o naudą atneša didelę. Be to, reikia priminti, kad visos nerštavietės statomos tik tose vietose, kur nėra natūralių nerštui tinkamų vietų.

Dažnai atsitinka, kad išneršus žuvims, ypač lydekoms, vandens lygis staiga krenta ir prie vandens augalų prilipę ikrai išdžiūna. O kartais užliejamų pievų balutėse lieka milijonai ką tik išsiritusių žuvų lervučių. Todėl kasdienis žvejų rūpestis turi būti, kad nė viena lervutė nežūtų nepasiekusi vandens telkinio.

Puoškime laukus

Kasmet mūsų laukai darosi derlingesni, tačiau gražėti — jie negražėja. Važiuojant ne visur akį patraukia laukuose palikti miškeliai, medžių grupės. Yra plotų, kad išėjus kilometrus matai tik tuščią lauką, jis nepatraukia pravažiuojančiam, juo labiau jame dirbančiam. Geriausia lauką puošti melioruojant. Kiekviename kilometre reikėtų stengtis palikti miškelį, jei medžių ne daug, persodinti netoli augančius medžius. Jei visai medžių nėra, o vieta augti paranki: kelias, upė, griovys, dauba šalia, medelius būtina atvežti iš toliau ir pasodinti. Jeigu šiame lauke pasėtos dobilus, bus kur atvežtas bištes pastatyti ir nauda aki vaizdą, o grožis visiems laikams.

Medeliams sodinti pakvieskime jaunimą. Gėda, kad ne visi mūsų vaikai moka sodinti medelius. Laužyti — nereikia mokytis. Vaikams būtų proga išmokti sodinti ir pamilti medelius. Apgalvotai pasodinti medeliai lauko įdirbimui netrukdytų. Turint tokią našią techniką, negalima pasiteisinti, kad mažas darbininkas. Teisingiau tuomet sakyti, kad tai darbininkai, kurie blogai dirba.

Jei praėjus kelioms penk-

mečiams reikėtų sodinių atsisakyti, vis tiek nauda liktų neįkainojama ir gamtai, paukščiams, ir tiems, kurie mokėsi mylėti medį, sodinti, o ne laužyti.

Planuojant melioruoti laukų plotus, be gamtos apsaugos inspektoriaus, kolūkio pirmininko, būtina turėti dalyvauti ir lo kolūkio darbus kolūketis, mylintis grožį, tas, kuris daugiausia laiko praleidžia laukuose. Paklauskime jo, kokius jis norėtų matyti savo gimtuosius laukus.

Pasitaiko laukuose ir dieglių akmenų, o kodėl jų nepastatyti mažai kliūvančioje ir gerai matomoje vietoje. Žmonės galėtų juos pavadinti buvusių kaimų vardais.

Vingiuoja per laukus upelis. Argi nebūtų gražu, kai jo vingiais eis griovys, įlankose palikti ar pasodinti medelius. Siandien tai padaryti nesunku, nes viskas yra tame pačiame melioruojamame plote, tik reikia pertvarkyti. Dirbkime apgalvotai, kol nevelu. Nepamirškime gamtos grožio, paukščių, žvėrelių, kuriems laukuose augantys miškeliai būtų prie-globstis.

P. Glemža
Levaniškių kaimo gyventojas

Nuo balandžio 1 dienos įvedamas privalomas visų žvejų mėgėjų budėjimas prie vandens telkinių, siekiant apsaugoti neršiančias žuvis nuo brakonierių. Kiekvienas žveju mėgėju būrelis išvyksta prie jiems priklausančių vandens telkinių pagal Medžioklės ir žūklės ūkio sudarytą budėjimų grafiką. Čia didelį darbą turėtų atlikti ir jaunieji žvejai, jaunieji gamtininkai, žalieji patruliai, o taip pat liaudies draugovių nariai. O brakonieriaus alvejį dar pasitaiko, todėl šiais metais daugiau bus skelbiama spaudoje apie įvairius pažeidimus, spausdinamos nuotraukos, pažeidėjai perduodami svarstyti darbininkų kolektyvams. Pakartotinai bausit pažeidėjai arba įvykdė grubi brakonieriaivą bus traukiami baudžiamon atsakomybėn.

Norisi tikėti, kad susitelkę visi žvejai mėgėjai, visi mylintys gamtą duos brakonieriams reikiamą atkirtį. Tad atmintime, kad žuvį saugojam ir būsimoms kartoms.

E. Cimbalistas
Anykščių medžioklės ir žūklės ūkio vyr. žuvininkas

„Parduodu kailinius, perku pačią“

Pavasarejant atgimsta gyvenimas girioje. Vos bręskiant aušrai, pasigirsta telerinių burbuliavimas. Tai ne šiaip sau paprastų paukščių, bet miško pažibos giesmės. Jos artimai susijusios su telerinių tuoktuvėmis, nepaprastu įvykiu miško gyvenime. Prasidedant tuoktuvėms, dėl kuklių kanapėlių telerų iki kraujo pešasi juodi violetinio plunksnų blizgesio teleriniai, kaip gaidžiai šokinėdami vienas prieš kitą. Tuo metu jų rausvų antakių karpelės prisipildo krauju, vėduokliškai išsiplečia uodega, kurios baltas kamušalas švytčioja ryto prieblandoje. Puikuojasi senas telervinas, nugulėjęs, nepatyrusį kovoję jauną patiną. Tokios muštinės yra kulminacinis taškas prieš tuoktutes. Jaunas patinas sprunka iš kovos lauko, kad išsaugotų puošnias plunksnas ir išvengtų didesnio kraujo praliejimo.

Gamtos mėgėjai, įsiklausę į telerinių burbuliavimą, sakosi suprantą, ką ankstyvą pavasarį šie paukščiai šneka: „Parduodu kailinius, perku pačią, parduodu kailinius, perku pačią...“ Aišku, kad čia tik besiklausančio smagi vaizduotė kalla. Telerinių burbuliavimą išreikšti garsais yra labai sunku. Gal būtų, tik tervia suprantą patino giesmę, ir pati savo „Kvo-kvo-kvo...“ šneka vilioja besipešančius gražuolius.

O tu gražuolių peštukų mūsų miškuose kasmet mažėja. Tačiau kai kur dar vis pavasarį išgirstame skambias burbulynes. Antai, Dabūžių girioje ne vienas yra

girdėjęs tų juodųjų melodijas: tai savotišką burbuliavimą, tai čiukšėjimą... Prieškario metais minėtoje girioje gegužės mėnesį, po palinkusių lazdynų, pamaciau tupintį stambų kanapėlį paukštį. Vienas kitas žingsnis... ir sparnuotis mano rankose. Jis nespurdėjo. Negi negyvas? Taip pagalvojęs, atleidau rankas ir staiga pajutau išskekiamų sparnų smūgį. Paukštis pakilo ir dingo tarp pradėjusių žalsvėlių berželių. Tai buvo telerva. Tais elgtis negalima, bet jaunystėje kartais žmogus nesusivaldo pagundai. Anlamai, vištiniai sparnuočiai perėjimo metu būna labai pakantūs, todėl neretai patenka plėšrūnams į nagus.

Zvilgtėjęs ten, kur turėjo paukštis, pamaciau lizdą, kuriame buvo 12 pilkai rausvos spalvos su tamsiais rudais taškais dėmelėmis kiaušinių. Po to, praėjus trimis savaitėms, vėl užsukau į tos girios tain vadinamą Silelių plotą, tačiau tada lizde radau tik kiaušinių lukštus. Matyt, tervia jaunikius jau buvo išsivedusi. Prisiminsime, kad telervos peri 21—24 dienas. Po išnėrėjimo motina su jaunikieliais vedžiojasi bemaž iki rudens. Tačiau jaunikieliai, nors dar ir nepaskrendantys, būna tokie apsukrūs ir greitai, kad hematant išsislansto. Jie minta įvairiais vabzdžiais, niktoliu sėklomis, uogomis. Suauge skabo medžių lapus, pumpurus, o vasarį tain natrenka vabzdžius, ypač žiogelius, lesa žvyrėlį, kuris

padeda virškinti maistą. Tokio paprasto maisto ir dabar netrūksta. O spanguolių — to mėgstamiausio telerinių lesalo vis mažiau. Kai kurie gamtininkai su tuo sieja telerinių retėjimą. Šie miško pažibos nyksta dėl daugelio priežasčių. Pirmiausia, žinoma, turi didelės neigiamos reikšmės smarkiai besikeičiantis biotopas. Tankėjantys miškai, išnykstantys aikštelės nebesudaro palankių sąlygų paukščių tuoktuvėms. O svarbiausia gal tai, kad sausėja raistai, raisteliai, kuriuose augo spanguolės, girtuoklės, kilos uogos, buvusios vertingo paukščių maisto šaltiniai. Kaip ir kiti vištiniai giminės paukščiai, kai jiems nepakanka mėgstamiausio maisto, tada tampa jautriais įvairioms ligoms, ypač taip vadinamai kokcidiozei. Šiai ligai ypač jautrūs jaunikieliai. Telervos, perinčios ant žemės, daugiau, negu kiti sparnuočiai nukendžia nuo mangutų, kitų plėšrūnų. Dažnai jie sunaikina paukščių lizdus kiaušinius.

Jeigu fazanai pasitaiko kultūriname landsaite, tai teleriniai nebeirtilampa ir rekreaciniame miške. O vis tik telervinus reikėtų išsaugoti. Būtina visai atsisakyti telerinių medžioklės. Tegul nedrumsčia miško ramybės šūviai tose vietose, kur dar pavasariais vyksta telerinių tuoktuvės. Tegul gausėja šių sparnuočių, ink jie miško paukščių pažiba.

P. Sleikus
Biologijos mokslų kandidatas

Redaktorius ST. VINCIONAS

VLADIMIRUI SIUKSCIUI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, netekus brolio.
Elmininkų bandymų stoties Niūronių skyriaus mechanizatoriai

VLADIMIRUI SIUKSCIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui.
Elmininkų bandymų stoties Niūronių skyriaus laukininkystės darbuotojai

ALVYDUI SIMONAVICIUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus brangiam tėveliui.
Debelių vidurinės mokyklos IX klasės mokiniai ir vadovas

Svėdasų kolūkio valdybos pirmininkui VYTAUTUI KOVUI
Dėl mylimo tėvelio mirties reiškiamas nuoširdžia užuojauta.
„Aukštakalnių“ kolūkio valdyba ir pirminė partinė organizacija

Skiemonių kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija reiškia nuoširdžia užuojautą MECISLOVUI TUMENUI dėl mylimo tėvelio mirties.

Kolūkio valdybos pirmininkui VYTAUTUI KOVUI
Reiškiamas nuoširdžia užuojauta dėl mylimo tėvelio mirties.
Svėdasų kolūkio gyvulininkystės darbuotojai

POVILUI SIMONAVICIUI mirus, nuoširdžiai užjaučiame sūnus STASĮ ir ALVYDĄ, žinomą ALEKSANDRĄ, seseris ir artimuosius.
„Ateities“ kolūkio Cekonių kiaulių fermos darbuotojai

Svėdasų kolūkio pirmininkui VYTAUTUI KOVUI ir Svėdasų vidurinės mokyklos sekretorei GENUTEI PILKAUSKIENEI, mirus mylimam tėveliui, nuoširdžia užuojauta reiškia Svėdasų vidurinės mokyklos mokytojų kolektyvas.

MECISLOVUI TUMENUI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, netekus brangaus tėvelio.
Skiemonių kolūkio gyvulininkystės specialistai

Svėdasų kolūkio valdybos pirmininkui VYTAUTUI KOVUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui.
Kolūkio žemės ūkio specialistai

Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam broliui, nuoširdžia užuojauta reiškia
Elmininkų eksperimentinio ūkio komunistai.

JANINAI KEPALIENEI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam vyrui, reiškiamas nuoširdžia užuojauta.
Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynas“ administracija ir profsąjunginė organizacija

ADELEI TAMULEVICIOTEI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, netekus mylimos sesers.
BGAK siuvyklos darbuotojų kolektyvas

Mirus mylimam tėveliui, ZITĄ GORBUNOVĄ nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Svėdasų apylinkės ligoninės bendradarbiai.

MECISLOVUI TUMENUI
Tegu nuoširdūs užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus brangiam tėveliui.
Skiemonių kolūkio Skiemonių sektoriaus fermos darbuotojai

VYTAUTUI KOVUI
Leiskite nors keliais užuojautos žodžiais palengvinti Jūsų skausmą, mirus mylimam tėveliui.
Kalėdų šeima

Mokytojai
ZOSEI NARBUTIENEI
Mirus mylimai mamytel, reiškiamas nuoširdžia užuojauta.
Viešintų vidurinės mokyklos XI klasės mokiniai ir vadovė

„Lenino keliu“ kolūkio gyvulininkystės darbuotojai nuoširdžiai užjaučia
ONĄ MEGINIENE dėl mylimo tėvelio mirties.

ONAI MEGINIENEI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, reiškiamas nuoširdžia užuojauta.
„Lenino keliu“ kolūkio valdyba ir profsąjunginė organizacija

Mirus **POVILUI SPRINDZIUI**, nuoširdžia užuojauta žmonai ir vaikams reiškia
„Aušros“ kolūkio valdyba.

Rinko Panevėžio spaustuovės Anykščių skyrius, Pergalės 38. Spaudė Ukmergės spaustuovė, J. Janonio 31. Spausdina rotacinė mašina. Indeksas 87262.

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiško ir žemės ūkio skyrių 5-14-83

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы в Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)

1 šėlia antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusė „Pravdos“ formato. Tir. 11238 Užsak. Nr. 679